

циям описывать свои потребности и возможности; информировать пользователей о самых лучших путях решения их проблем и реализации возможностей. В условиях ограниченности ресурсов портал может государственным служащим вовлекать сферу бизнеса в решение государственных задач.

Таким образом, внедрение предложенной системы информационного взаимодействия субъектов рынка конечного потребления домохозяйств в эксплуатацию предоставит единое информационное пространство и более эффективный и открытый обмен информацией. Это позволит повысить активность государственных учреждений на основе предоставляемой обратной связи и предоставит возможность для взаимодействия домохозяйства и государства, домохозяйства и бизнеса, государства и бизнеса, что, в свою очередь, повысит эффективность работы механизма тактического управления в рамках системы регулирования рынка конечного потребления домохозяйств.

1. Блинов А.О., Захаров В.Я. Управление региональными рынками // Менеджмент в России и за рубежом. – 2003. – №1. – С.19-26.
2. Зайцева Л.М. Региональная система управления: Организационно-методологический аспект. – Донецк: ИЭП НАН Украины, 1997. – 336 с.
3. Запоточний І.В., Захарченко В.І. Державне регулювання регіональної економіки. – Одеса: ТОВ „Одісей”, 2003. – 592 с.
4. Кузнецова О.В. Экономическое развитие регионов: теоретические и практические аспекты государственного регулирования. – М.: Эдиториал УРСС, 2002. – 308 с.
5. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента. – М.: Изд-во «Дело», 1997. – 701 с.
6. Новосёлов А.С. Региональные рынки. – М.: ИНФРА-М, 1999. – 479 с.
7. Чумаченко Н.Г. Нариси з економіки регіону. – К.: Наукова думка, 1995. – 338 с.
8. Ann Markusen. Regions: Economics and Politics of Territory. Row man and Littlefield Publishers. – 1987. – 244 p.

Получено 17.01.2006

УДК 332.872

Є.М.ГЕЛЕВЕРЯ, канд. екон. наук

Харківська національна академія міського господарства

ДЖЕРЕЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОНІТОРИНГУ СТАНУ ТА РОЗВИТКУ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОЇ СФЕРИ

Комплексно досліджується система джерельно-інформаційного забезпечення моніторингу стану та розвитку житлово-комунальної сфери. Встановлено первинні й вторинні потоки інформації, структуровано інформаційні потоки за призначенням, визначено недоліки й переваги інформаційного забезпечення історичного розрізу досліджень з реформування і розвитку житлово-комунального господарства.

Реформування житлово-комунального господарства є однією з найважливіших проблем сьогодення. Її вирішення повинне на кожно-

му етапі супроводжуватися аналітичною роботою щодо дослідження стану і ступеня розвитку галузі, а цей розвиток повинен здійснюватися у економічному, технічному і інформаційному аспектах. Останньому найчастіше приділяється недостатньо уваги у спеціальній науковій літературі: джерельно-інформаційна база досліджень або не систематизована, або спрямована на вивчення окремих сторін розвитку. Слід зазначити, що питання вивчення і систематизації джерельно-інформаційної бази розвитку житлово-комунальної сфери висвітлено у роботах Л.М.Шутенка, І.М.Геллера, Ю.М.Манцевича, О.В.Полоніна, Н.Т.Гогохія [1-5] та ін.

Разом з тим, потреби часу висувають необхідність застосування комплексного підходу до джерельно-інформаційного забезпечення розвитку житлово-комунальної сфери, що призведе до використання у науково-аналітичних дослідженнях усіх можливих джерел інформації, а не тільки доступних і відомих дослідникам. Тому мета статті полягає у ретельному вивченні, систематизації і класифікації джерельно-інформаційної бази моніторингу стану і розвитку житлово-комунальної сфери.

Сьогодні в Україні є ряд державних і недержавних структур, які володіють джерелами інформації для моніторингу стану та розвитку житлово-комунальної сфери, оскільки вони залучені до процесу її функціонування. Ці структури у роботі [2] умовно розділені на первинні і вторинні джерела інформації. До первинних можна віднести ті джерела, де така інформація з'являється:

- будівельні організації, забудовники;
- домоуправління, житлово-експлуатаційні контори, територіальні житлові ремонтно-експлуатаційні об'єднання і т. п.;
- бюро технічної інвентаризації;
- посередницькі (ріелторські та ін.) підприємства та організації;
- державні та приватні нотаріальні контори.

Крім того, своєрідним джерелом інформації є населення, яке може надавати її під час обстежень і опитувань.

До вторинних джерел інформації належать структури, що узагальнюють дані первинних джерел: Державний комітет статистики України, Державний комітет України з питань житлово-комунального господарства, Міністерство юстиції України, Фонд державного майна України, деякі інші міністерства та відомства, міські і обласні органи виконавчої влади, громадські професійні організації ріелторів, асоціації об'єднань співвласників багатоквартирних будинків. Державний комітет статистики України збирає, узагальнює і аналізує державну статистичну звітність з питань функціонування житлового господар-

ства за відповідними формами державних статистичних спостережень.

Проте застосування такої джерельної бази в аналітичній роботі не завжди дозволяє оцінити реальних стан речей, керованість та ефективність функціонування житлово-комунального господарства.

Більш придатна, на нашу думку, класифікація джерельно-інформаційного забезпечення для оцінки розвитку житлово-комунальної сфери наведена у роботі [3], де розподіл джерел інформації здійснено за призначенням: інформаційні потоки, які надходять ззовні, які генеруються самою системою житлово-комунального господарства, і суспільно-політичні потоки.

1. Зовнішніми джерелами інформації є:

- частина нормативно-правової бази, яка формується на державному та місцевому рівні загального спрямування;
- дані системи державної реєстрації нерухомого майна та прав на нього;

- статистична звітність;
- містобудівна та землевпорядна документація.

2. Джерелами інформації, які генеруються самою системою житлово-комунального господарства є:

- частина нормативно-правової бази, яка формується на державному та місцевому рівні у сфері житлового законодавства;
- внутрішньомісцеві звітність та аналітичні матеріали;
- проектна документація житлово-комунального господарства.

3. До джерел суспільно-політичної інформації можна віднести:

- запити та звернення громадських організацій, політичних та державних осіб;
- листи громадян;
- матеріали конференцій, семінарів, інших публічних заходів;
- засоби масової інформації.

Разом з тим, запропонована класифікація містить переважно кількісну інформацію, тоді як всебічний аналіз розвитку житлово-комунальної сфери потребує застосування якісних складових, історичного та закордонного досвіду.

Джерельне забезпечення історичної складової досліджень розвитку житлово-комунальної сфери систематизовано у роботах [4, 5].

Основу джерельної бази історичної складової розвитку житлово-комунального господарства в “довоєнні роки” (1924-1941 рр.) становлять архівні та інші документи, які можуть бути доповнені матеріалами преси та мемуарною літературою. Різноманітну інформацію з генезису досліджуваної проблеми можна почерпнути з тогочасної центра-

льної, місцевої та промислової (виробничої) преси, зокрема з газет “Правда”, “Вісті”, “Комсомольская правда”, “Социалистический Донбасс”, “Сталинский рабочий”, “Комсомолец Донбасу”, журналів “Державна Статистика України”, “Радянська школа”, “Проектирование соцгородов”, “Будівництво соцміст”, “Советская торговля”, “За новий побут!”, “Комунальне господарство”, “Крокодил” та ін. Окрему групу джерел складають документи партійних з’їздів, конференцій, нарад і звітів виконавчих органів влади та профспілок, різного роду статистичні матеріали, збірники постанов та законів, статистичні збірники документів і матеріалів. Вони написані у фарватері більшовицької політики та ідеології, спрямовані на зміцнення партійної диктатури в суспільстві, але, незважаючи на ці негативні моменти, містять значний фактичний матеріал про умови життя та комунальне обслуговування трояких, зокрема в Україні.

Комплексне використання різноманітних архівних документів, офіційних радянських матеріалів, свідчень очевидців дозволяє зрозуміти процеси соціально-культурних змін в українському суспільстві в той період, сприяє їх поглибленому вивченню, встановленню важливих зв’язків і паралелі між різними явищами суспільно-політичного життя і розвитком житлово-комунальної сфери.

У період “хрущовської відлиги” (1954-1964 рр.) майже не з’явилось робіт, присвячених українській урбанізації, бо робітнича тематика продовжувала розроблятися за усталеною схемою. На тлі певного відходу від оспівування геніальної ролі вождя в усіх соціально-економічних і культурних перетвореннях міфи про умови життя та праці українського робітництва не розвінчувалися і не критикувалися.

Наукові праці, книги та періодичні видання, які виходили в 60-80-х роках минулого століття і були присвячені економіці житлово-комунальної сфери, були значною мірою ідеалізовані і носили компілятивний характер, бо генеральною політикою проголошувалось у майбутньому повна відміна плати населення за житлово-комунальні послуги.

Початок перебудови та реформування житлово-комунального сектору економіки в 90-і роки ознаменувалося новою інформаційною активністю. З’явилось багато публікацій, присвячених проблемам та шляхам переходу житлово-комунального господарства на ринкові умови. Помітне місце у нових роботах займає викладення американського досвіду утримання житлового фонду, проте його застосування необхідно здійснювати враховуючи існуючі традиції і менталітет.

Сьогодні джерельно-інформаційною базою моніторингу стану та розвитку житлово-комунальної сфери можуть слугувати різноманітні

сайти в мережі Інтернет, зокрема сайти органів законодавчої і виконавчої влади, науково-дослідних установ, бібліотек тощо.

Ретельне вивчення, систематизація і класифікація джерельно-інформаційної бази моніторингу стану і розвитку житлово-комунальної сфери дозволяє зробити висновок про необхідність застосування комплексного системного підходу до її застосування; дозволяє встановити первинні й вторинні потоки інформації, структурувати інформаційні потоки за призначенням, визначити недоліки й переваги інформаційного забезпечення історичного розрізу відповідних досліджень.

1.Шутенко Л.Н. Технологические основы формирования и оптимизации жизненного цикла городского жилого фонда (теория, практика, перспективы). – Харьков: Майдан, 2002. – 1054 с.

2.Геллер И.М. Статистика рынка жилья / Ин-т стат., обліку та аудиту Держкомстату України. – К., 2000. – 190 с.

3.Манцевич Ю.М. Житло: проблеми та перспективи. – К.: Профі, 2004. – 360 с.

4.Полонін О. В. Оптимізація витрат на утримання житлового фонду в регіональному аспекті: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.10.01 / Харківська держ. академія міського господарства. – Харків, 2003. – 20с.

5.Гогохія Н.Т. Українське радянське місто 1929-1938 рр.: історико-соціальний аналіз: Автореф. дис...канд. істор. наук: 07.00.01 / Східноукраїнський національний університет ім. В.Даля. – Луганськ, 2003. – 20 с.

Отримано 20.01.2006

УДК 332.8

Н.В.КОВАЛЬЧУК

Луцький державний технічний університет

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПІДХОДІВ ДО ФОРМУВАННЯ ПЛАНУ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОГО РИНКУ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Розглядаються питання розробки методики формування раціонального плану соціально-економічного розвитку регіону в контексті раціонального розвитку регіонального ринку житлово-комунальних послуг.

Україна сьогодні обрала шлях соціально-економічного розвитку, який спрямований не лише на вихід з глибокої економічної кризи, а й повну переорієнтацію економічної політики держави на людину. Тому головною метою розвитку держави та кожного її регіону має стати створення умов гідного життя людей. За основними показниками якості життя держава повинна вийти на рівень розвинутих країн світу та надати можливості кожному її громадянину самостійно формувати свій стиль життя. Адже досягнення стрімко розвиваючих країн світу та вітчизняний досвід минулих років у науковій сфері, виробництві й управлінні доводять, що сьогодні головним фактором економічного